

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. P. N.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2019, č. j. OAM-521/ZA-ZA11-HA13-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 3. 2021, č. j. 75 Az 1/2020 - 45,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 3. 2021, č. j. 75 Az 1/2020 - 45, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana dle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a že doplňkovou ochranu mu nelze udělit pro existenci důvodů podle § 15a tohoto zákona.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví. Nesouhlasil s námitkou, že žalovaný řádně nezohlednil otázku soukromého a rodinného života, jelikož právě těmito okolnostmi se v napadeném rozhodnutí zabýval. Též se zabýval otázkou udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, kdy s poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) vysvětlil, z jakých důvodů u žalobce neshledal žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro jeho udělení. Žalovaný se podrobně zabýval též trestnou činností žalobce a individuálně popsal jeho jednání. Jelikož byly naplněny předpoklady pro užití § 15a zákona o azylu, nebylo dle usnesení rozšířeného senátu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007 - 119, č. 2174/2011 Sb. NSS, povinností žalovaného zkoumat existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany.

[3] Ohledně námitky nedostatečně zjištěného stavu věci krajský soud uvedl, že v kontextu žalobcem uplatněných tvrzení byly shromážděné podklady pro rozhodnutí dostatečné. Žalobce měl ve správním řízení dostatek prostoru k tomu, aby přednesl veškerá skutková tvrzení, která považoval za podstatná. Dle rozsudku NSS ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 Azs 111/2005 - 58, tvrzení žadatele hrají v řízení o udělení azylu zásadní roli a správní orgán z nich vždy vychází. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí podrobně zabýval jednotlivými předpoklady pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu, přičemž dospěl k závěru, že je žalobce nesplňuje. Žalobce jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že přišel o povolení k pobytu v důsledku jím páchané úmyslné trestné činnosti. Touto žádostí chtěl legalizovat svůj pobyt v České republice. Nejvyšší správní soud ale již v rozsudku ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, uvedl, že legalizace pobytu není zákonným důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu.

[4] Dle krajského soudu z ničeho neplyne, že by žalobce měl ve Vietnamu, tedy v zemi původu, vyvíjet činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Též se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobci nesvědčí důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) tohoto zákona. Co se týče humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, na jeho udělení nemá žadatel subjektivní nárok. Legalizace pobytu v České republice z důvodu, že v zemi původu již nemá žádné rodinné vazby, není případem hodným zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu. Za tento důvod lze považovat pouze závažné okolnosti, jako je např. vysoký věk, které ale žalobce neuvedl.

[5] Doplnková ochrana nemohla být žalobci udělena z důvodu dle § 15a zákona o azylu, jelikož byl pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 49 T 11/2014, uznán vinným ze spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 3 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 6 let, z jehož výkonu byl podmíněčně propuštěn. Žalovaný vycházel z obsahu odsuzujícího trestního rozsudku a hodnotil individuální okolnosti případu, přičemž poukázal na skutečnost, že žalobce páchal trestnou činnost úmyslně. Podrobně rozebral též závažnost jeho jednání. Trestná činnost žalobce tak dle krajského soudu naplňuje znaky vážného zločinu dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Závažnost tzv. drogové kriminality je dána závažností dopadů a mírou devastačního účinku na psychické a fyzické zdraví konzumentů drog, ale celkově i na společnost, neboť užívání drog patří k sociálně patologickým jevům.

[6] Dle krajského soudu žalobci nesvědčí některá z forem mezinárodní ochrany z důvodu existence rodinného a soukromého života na území České republiky. Ve správním řízení neuvedl jedinou relevantní skutečnost z pohledu přiznání některé z forem mezinárodní ochrany. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělil, že chce zůstat v České republice s manželkou a nevlastní dcerou, jelikož dcera nedisponuje pobytočným oprávněním ve Vietnamu. Žalovaný však vysvětlil, proč mu nemohl jednotlivé formy mezinárodní ochrany udělit.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, jelikož se nevypořádal s námitkami obsaženými v žalobě a pouze odkazoval na závěry

pokračování

žalovaného. Takové rozhodnutí neplní účel soudního přezkumu. Krajský soud aproboval nesprávné rozhodnutí, aniž by ho sám skutečně přezkoumal.

[9] Krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, jelikož nesprávně interpretoval a aplikoval zákon o azylu. Stěžovatel ve správním řízení jednoznačně tvrdil existenci náboženských důvodů pronásledování v případě jeho nuceného návratu do Vietnamu. Má odůvodněný strach z pronásledování ze strany státních aktérů potlačujících náboženskou diverzitu v zemi. Reálně mu hrozí, že nejenže státní orgány nebudou schopny ho před nestátními aktéry a jejich protiprávním vydíráním ochránit, ale samy v této otázce intervenují v neprospěch vyznavačů křesťanství. Tuto reálnou hrozbu konkretizoval a určil. Pokud žalovaný nebyl o autentičnosti výpovědi přesvědčen, měl jej podrobit podrobnějšímu dotazování v průběhu pohovoru. Dle rozsudku NSS ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36, nemůže rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany obstát, pokud žalovaný neprovedl s žadatelem řádně pohovor tak, aby položené otázky důsledně směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností a k prověření hodnověrnosti žadatelova azylového příběhu. Žalovaný též postupoval v rozporu se směrnicí 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (*pozn. NSS: tato tzv. kvalifikační směrnice byla s účinností od 10. 1. 2012 nabržena stejnojmennou směrnicí č. 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011*), když systematicky stavěl stěžovatelova tvrzení do světla problémů, které nedosahují takové intenzity, aby porušovala některá z jeho základních práv. Krajský soud se poté k zásadním pochybením žalovaného nijak samostatně nevyjádřil a toliko parafrázoval závěry vyvozené ze správního spisu. Dle rozsudku NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, nemusí být postaveno najisto, že stěžovatel bude v zemi původu vystaven mučení nebo nelidskému zacházení, ale je nutné zkoumat, zda existuje skutečně odůvodněné a reálné nebezpečí, že mu taková újma hrozí. Z nashromážděných podkladů plyne hrozba újmy a persekuce. Je nesprávnou aplikací práva, pokud na něj žalovaný a krajský soud kladou nepřiměřené důkazní břemeno, které neodpovídá standardu stanovenému konstantní judikaturou.

[10] Krajský soud se dále nedostatečně vypořádal s námitkou porušení zásady materiální pravdy, ačkoliv byla v žalobě vznesena. Žalovaný a krajský soud přihlédl k obecným zprávám o situaci ve Vietnamu namísto toho, aby zvážili a prokázali individuální situaci stěžovatele a jeho rodiny. Nedostatečně tak zjistili skutkový stav a okolnosti zjištěné v omezeném rozsahu pak vyložili tendenčně a v rozporu se skutečností. Žalovaný si neobstaral všechny relevantní informace o zemi původu.

[11] Žalovaný též dostatečně nezdůvodnil, proč mu odmítá udělit humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel má na území České republiky manželku se stabilním pobytovým oprávněním a dceru s českým občanstvím, která ve Vietnamu nepožívá povolení k pobytu. Neudělení mezinárodní ochrany tak znamená roztržení rodiny, což je v rozporu s Úmluvou o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.). Stěžovatel ve Vietnamu nemá žádné materiální zázemí. Tyto skutečnosti ale nebyly vzaty v potaz. V daném případě nastaly natolik závažné a výjimečné okolnosti, že by neudělení humanitárního azylu bylo nehumánní. Z rozhodnutí žalovaného nelze vysledovat jeho úvahy a hodnocení ve vztahu k důvodům hodným zvláštního zřetele.

[12] Krajský soud provedl nesprávnou a nepřezkoumatelnou úvahu při aplikaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, jelikož trestný čin spáchaný stěžovatelem podřadil pod pojem „vážený zločin“ uvedený v daném ustanovení. Zcela nesprávně tak definuje trestný čin jako

vážný, přičemž zohledňuje naprosto irelevantní kategorie, jako je ohrožení blaha lidí a vliv na ekonomické, kulturní a politické zásady společnosti. Trestný čin poté přímo spojuje s rozkladem hospodářství a společnosti. Žalovaný nepoměroval individuální trestný čin, ale přistoupil k němu formálně a kategoricky jako k jakémukoliv jinému drogovému deliktu. Dle rozsudku NSS ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 - 28, č. 3546/2017 Sb. NSS, závěr o tom, že stěžovatel spáchal vážný zločin, nelze odůvodnit pouze s odkazem na to, že byl odsouzen za spáchání činu, který je vnitrostátním trestním právem označován za zvlášť závažný zločin. Je třeba vzít v úvahu povahu a závažnost spáchaného činu a v souvislosti s ní výši uloženého trestu, míru účasti na trestné činnosti, či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal. Výše uvedené okolnosti nebyly v projednávaném případě zhodnoceny.

[13] Stěžovateli též měla být udělena doplňková ochrana dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, pro kterou postačí naplnění hrozby mučení či krutého a nelidského zacházení nižší intenzity než v případě odpovídajícím § 12 písm. b) tohoto zákona. Nemusí zde být na zákonem požadované úrovni prokázáno pronásledování. V řízení o udělení mezinárodní ochrany vyšlo najevo, že stěžovateli reálně hrozí vážná újma v případě nuceného vycestování, jelikož bude praktikovat svou víru. Nebyla tak řádně přezkoumána možnost udělení doplňkové ochrany. Žalovaný ani krajský soud se navíc nevypořádali s možností udělení doplňkové ochrany dle § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Z rozsudku NSS ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27, plyne, že nelze *a priori* konstatovat, že k rozporu s mezinárodními závazky nemůže dojít. Žalovaný měl zkoumat, zda existuje odůvodněné a reálné nebezpečí, že tato újma hrozí. Měl proto zkoumat zacházení s osobami realizujícími svobodu náboženství, a to *de facto* jako se sociální skupinou, která ve Vietnamu dlouhodobě podléhá perzekucím.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí případně zamítnutí. Stěžovatel během správního řízení neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Na základě skutečností, které uvedl, nelze dospět k závěru, že by mu ve Vietnamu hrozilo nebezpečí vážné újmy. Se všemi uvedenými důvody se žalovaný v napadeném rozhodnutí řádně a podrobně vypořádal. K tomu si opatřil dostatek informací. Námitky uvedené v kasační stížnosti jsou obecného charakteru. Dle rozsudku NSS ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, č. 312/2004 Sb. NSS, nemůže stěžovatel namítat, že si žalovaný a krajský soud nezjistili důsledně stav věci, pokud sám neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon;

pokračování

(4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[17] V nyní posuzovaném případě k takto výraznému pochybení krajského soudu došlo. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížností napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nesprávný postup krajského soudu tak nepříznivě zasáhl do stěžovatelova hmotněprávního postavení. Podanou kasační stížnost lze tedy ve smyslu § 104a s. ř. s. kvalifikovat jako přijatelnou.

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem. Bylo by předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

[20] Stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v nedostatku důvodů, jelikož se v něm krajský soud nevypořádal se žalobními námitkami a pouze odkazoval na závěry žalovaného. Z judikatury NSS vyplývá, že bez dalšího nelze považovat za nepřezkoumatelné rozhodnutí krajského soudu jen z toho důvodu, že odkazuje na rozhodnutí správního orgánu (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, č. 1350/2007 Sb. NSS, či např. usnesení ze dne 19. 5. 2016, č. j. 5 Azs 220/2015 - 35). Je však třeba dát stěžovateli zapravdu, že se krajský soud skutečně nevypořádal se všemi žalobními námitkami, jelikož se nevypořádal s námitkou ohledně hrozby pronásledování v zemi původu z náboženských důvodů.

[21] Dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých důvodů žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné či nicotné, přičemž smyslem uvedení těchto bodů je jednoznačné stanovení rámce požadovaného soudního přezkumu (srov. též rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Krajský soud poté dle § 75 odst. 2 s. ř. s. napadené rozhodnutí přezkoumává v mezích žalobních bodů. Nevypořádání se s žalobní námitkou ze strany soudu způsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť ze zásad spravedlivého procesu vyplývá povinnost soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit, reagovat na uplatněné námitky a vysvětlit, jak byly hodnoceny (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2009, č. j. 9 Afs 57/2008 - 60).

[22] Stěžovatel již při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 7. 6. 2019 (dle Protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany na č. l. 12 správního spisu) uvedl, že v zemi původu nemůže svobodně vyznávat svou víru. K tomu uvedl, že je katolík a že byl ve Vietnamu při cestě do kostela dvakrát napaden příslušníky obecní policie v civilu, které poznal. Incident s policisty se měl odehrát někdy v letech 1999 - 2000. Žalovaný tvrzení ohledně pronásledování z důvodu náboženského vyznání shledal nedůvěryhodným, jelikož stěžovatel blíže nespécifikoval a nevysvětlil důvod incidentu s policisty. Dále v napadeném rozhodnutí uvedl, že ve Vietnamu žijí stěžovateli rodiče, kteří kvůli své křesťanské víře nemají dle jeho vlastního vyjádření žádné potíže. Na území České republiky pobývá od roku 2003 na základě povolení k pobytu za účelem podnikání a o mezinárodní ochranu požádal až v roce 2019, tedy po 16 letech od opuštění vlasti, jelikož mu bylo zrušeno povolení k pobytu z důvodu odsouzení za trestnou činnost. Žalovaný

tak dospěl k závěru, že se stěžovatel snažil svým příběhem vyvolat zdání azylově relevantních důvodů.

[23] Krajský soud následně v 31. bodě rozsudku dospěl bez podrobnějšího odůvodnění k závěru, že stěžovateli nespovídá důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud toto posouzení neshledal dostatečným. Krajský soud se nijak nevypořádal s žalobní námitkou, že stěžovatel má odůvodněný strach z pronásledování ze strany státních aktérů, kteří potlačují náboženskou diverzitu v zemi. Nezabýval se ani tvrzeným incidentem s policií. Tvrzení o svém křesťanském vyznání a o incidentech s policií přitom stěžovatel konzistentně uváděl ve správním i soudním řízení. Opomenutím této námítky zatížil krajský soud své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Výše uvedeným postupem bylo stěžovateli odepráno právo na úplné a *ex nunc* posouzení skutkové i právní stránky věci soudem, které je zaručené čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Požadavek na přezkoumatelnost soudního rozhodnutí je nutné interpretovat právě s ohledem na tento článek procedurální směrnice (srov. též rozsudek NSS ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019 - 52). Jestliže má soud věc úplně skutkově a právně posoudit, musí rovněž své posouzení řádně zdůvodnit.

[24] Krajský soud měl na základě jasně formulovaného žalobního bodu zvážit, zdali bylo posouzení žalovaného ohledně stěžovatelova tvrzení o pronásledování v zemi původu z náboženských důvodů dostatečné, a to například tím, že by provedl dokazování ohledně situace náboženských menšin ve Vietnamu. To však neučinil a vystačil si pouze s obecným konstatováním, že stěžovateli nespovídá důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud tudíž nedostal své povinnosti dle § 75 odst. 2 s. ř. s. a zatížil svůj rozsudek vadou dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pro kterou jej musel NSS zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[25] Ačkoliv NSS souhlasí se závěrem krajského soudu, že snahu o legalizování pobytu na území České republiky nelze považovat za azylově relevantní důvod dle § 12 písm. b) zákona o azylu, není možné pouze na základě tohoto závěru ignorovat konkrétní tvrzení o možném pronásledování v zemi původu. Dle rozsudku NSS ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 - 49: *„Skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také snaha o legalizaci pobytu na území ČR, nepostačuje sama o sobě k zamítnutí této žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, či k neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a téhož zákona, neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu.“*

[26] Nejvyšší správní soud nikterak nerozporuje možnost, že stěžovatel poté, co přišel o povolení k pobytu z důvodu své trestné činnosti spáchané na území České republiky, za niž byl pravomocně odsouzen, podal účelově žádost o udělení mezinárodní ochrany. Nicméně ve své žádosti uvedl konkrétní důvod ohledně obav z pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, se kterým bylo třeba se přezkoumatelně vypořádat. Nic na tom nemění ani skutečnost, že ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany žalovaný shledal důvody vylučovací klauzule ve smyslu § 15a; ty se však (na rozdíl od vylučovací klauzule podle § 15 téhož zákona) nevztahují k důvodům pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jelikož se s touto námitkou krajský soud nevypořádal, není zřejmé, z jakého důvodu považoval za dostatečné, že žalovaný v napadeném

pokračování

rozhodnutí vyšel pouze z obecných zpráv o zemi původu, které se nijak nevypořádávaly s tvrzeným pronásledováním křesťanů. Též není zřejmé, z jakého důvodu si vystačil pouze s tvrzením, že rodiče stěžovatele nemají ve Vietnamu žádné potíže.

[27] Co se týče času podání žádosti o mezinárodní ochranu, je třeba připomenout závěr uvedený v bodu [19] výše citovaného rozsudku č. j. 8 Azs 27/2019 - 52: „*Čas podání žádosti by tedy stěžovateli neměl být sám o sobě k tíži a správní orgán žádost nemůže a priori posuzovat jako účelovou, k legalizaci pobytu. Zvláště k ní nesmí přistupovat jinak než k žádostem, které nepovažuje za „účelové“. Vždyt žádosti o azyl mají kromě funkce ochranné obecně za účel umožnit cizinci legální pobyt na území; mezinárodní ochranu lze z azylově relevantních důvodů poskytnout i žadatel, který žádost podal zcela zjevně „účelově“.*“ Skutečnost, že stěžovatel nepožádal o udělení mezinárodní ochrany okamžitě po svém příchodu do České republiky v roce 2003, tak nemůže sama o sobě obstát jako důvod nevypořádání se s tvrzeným důvodem ohledně obav z hrozícího pronásledování z náboženských důvodů v zemi původu. Nejvyšší správní soud nijak nevylučuje, že stěžovatelova žádost o mezinárodní ochranu je skutečně účelová a že je ve skutečnosti motivována pouze snahou legalizovat svůj pobyt v ČR. To však krajský soud ani žalovaného nezavazuje povinnosti přezkoumatelně, byť i zamítavě, zareagovat na konkrétní tvrzení o hrozícím pronásledování z důvodů náboženství, u nichž dosud nebyla prokázána nevěrohodnost ani na základě vnitřních rozporů ve stěžovatelových tvrzeních, ani na základě informací o stěžovatelově zemi původu.

[28] Dokud nebude přezkoumatelně posouzena možnost udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, bylo by předčasné vyjadřovat s k možností udělení azylu podle jeho § 14 či doplňkové ochrany podle jeho § 14a, respektive k naplnění podmínek vylučovací klauzule podle jeho § 15a.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[30] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu